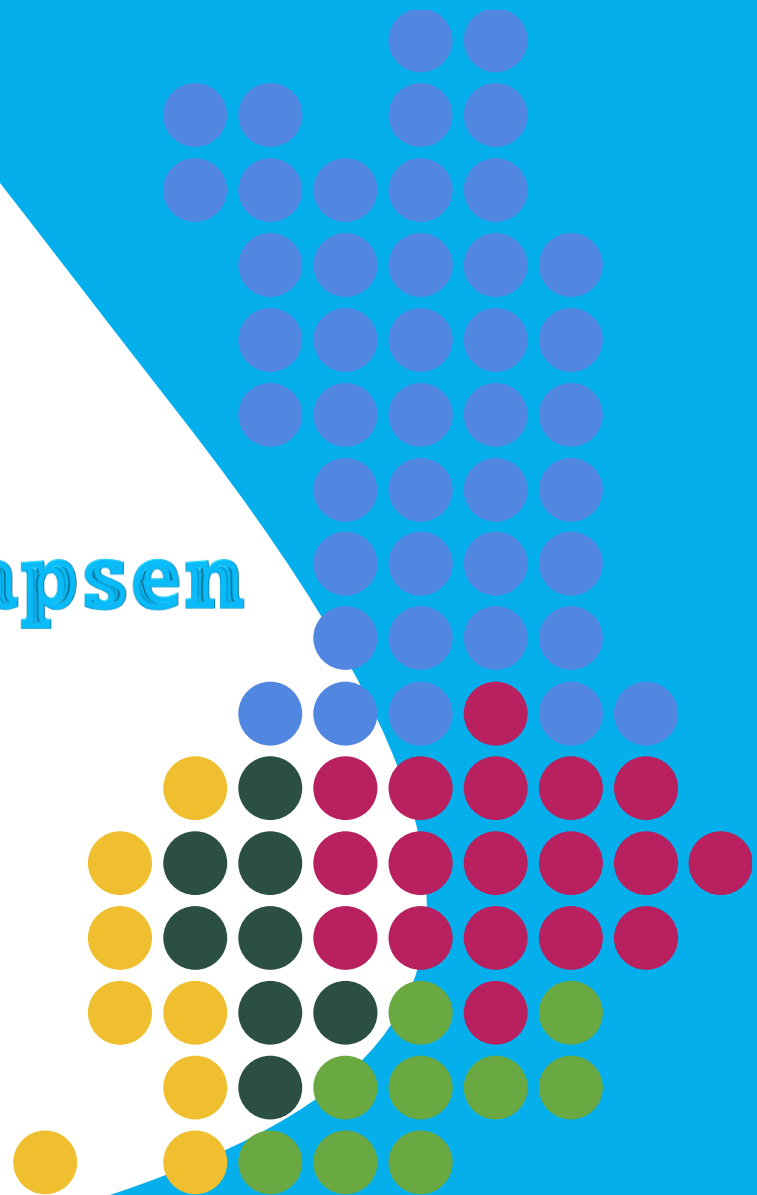

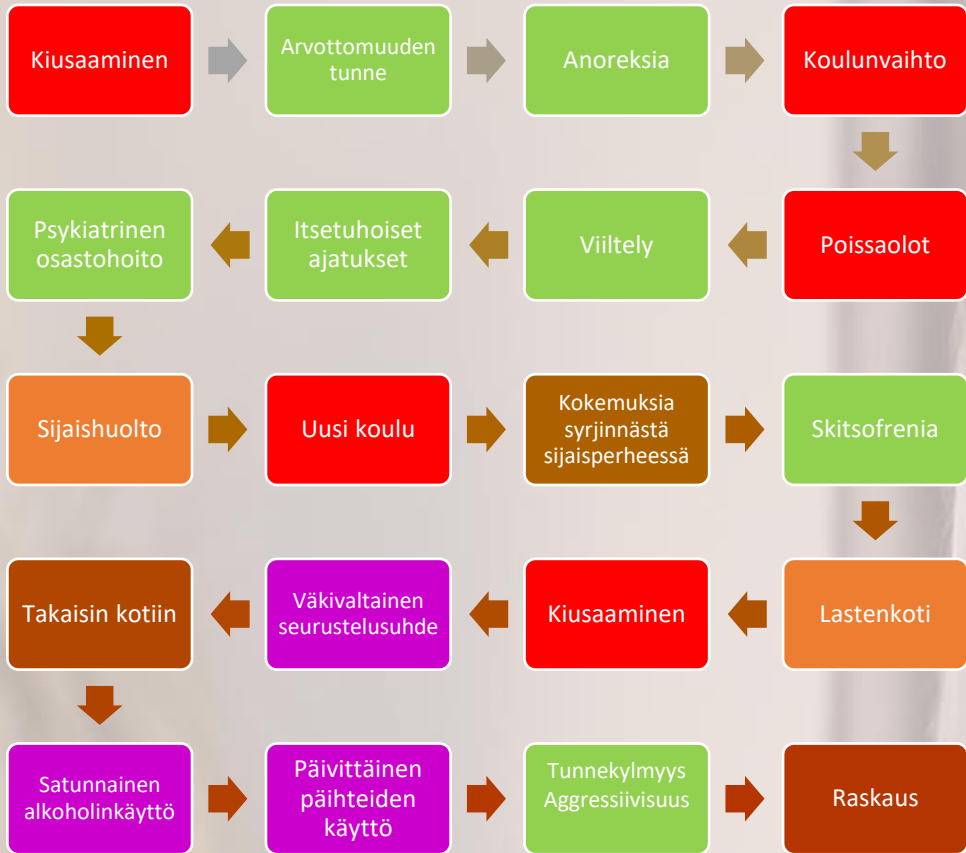

Tietoa ja tukea sijoitetun lapsen koulupolulle

Sijoitetut lapset -teemaryhmän terveiset
VIPU 2.0 –verkostolle

Merja Koivisto, teemaryhmän puheenjohtaja

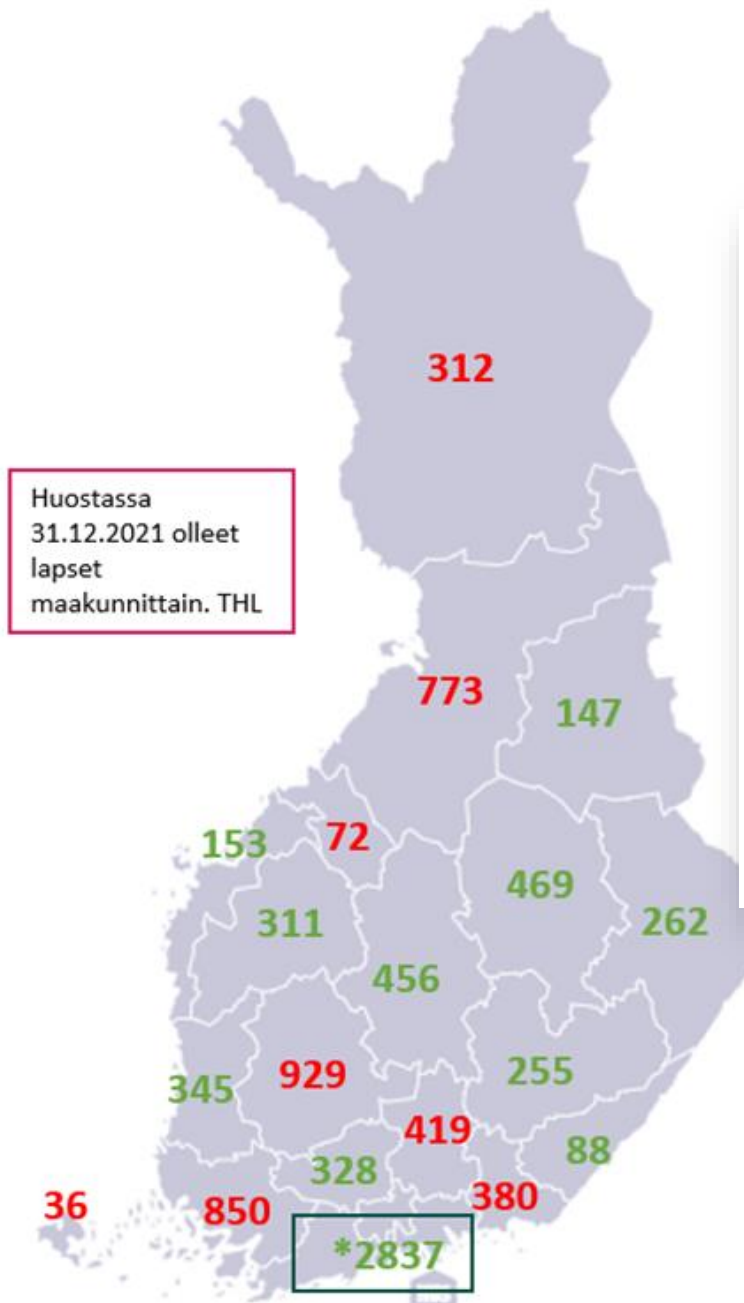
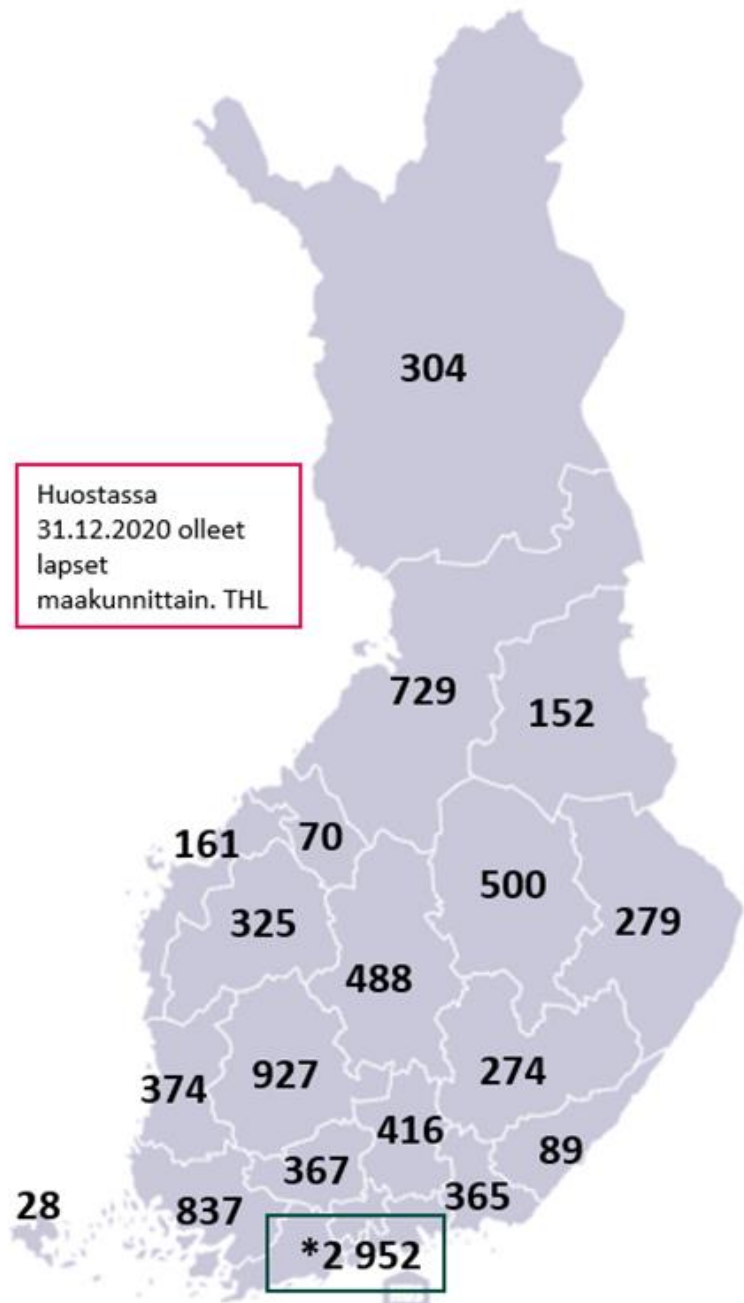
Lapsen sijoitus voi olla avohuollon tukitoimi, kiireellinen sijoitus tai **huostaanotto**. Sijoitus voi perustua myös hallinto-oikeuden väliaikais määräykseen.

Sijaishuoltopaikkoja ovat perhekodit eli sijaisperheet, ammatilliset perhekodit ja lastensuojelulaitokset.

Huostaanoton perusteet täyttyvät, kun kasvuolosuhteet vaarantavat lapsen terveyden ja kehityksen, lapsen hoidossa ja huolenpidossa on puutteita tai lapsi vaarantaa itse terveytensä ja kehityksensä.

SOME DEEP STORY. Kausi 2, Jakso 3: Uusi ihminen
<https://areena.yle.fi/1-3430897>

Lastensuojelulaki 417/2007 ja laki lastensuojelulain muuttamisesta 1302/2014: 37§, 38§, ja 40§, 43§ 2 mom. THL: Lastensuojelun käsikirja ja Lastensuojelun tilastoraportti 19/2021

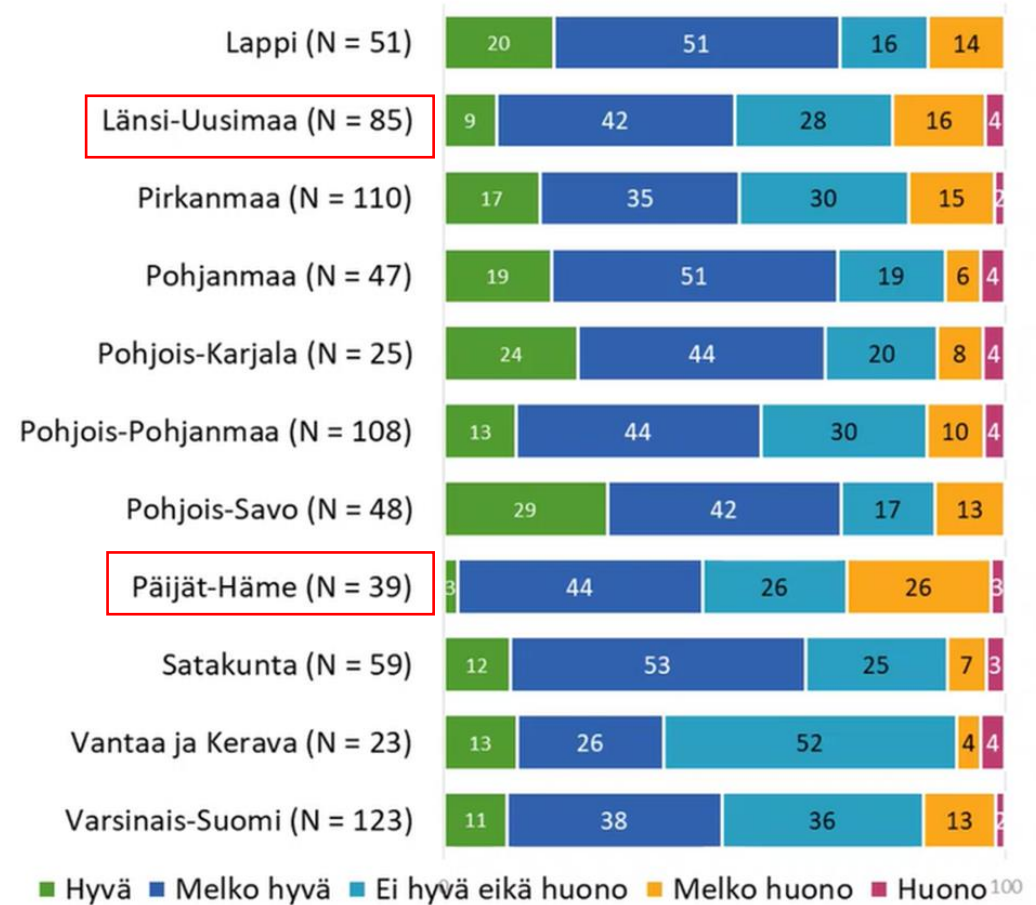
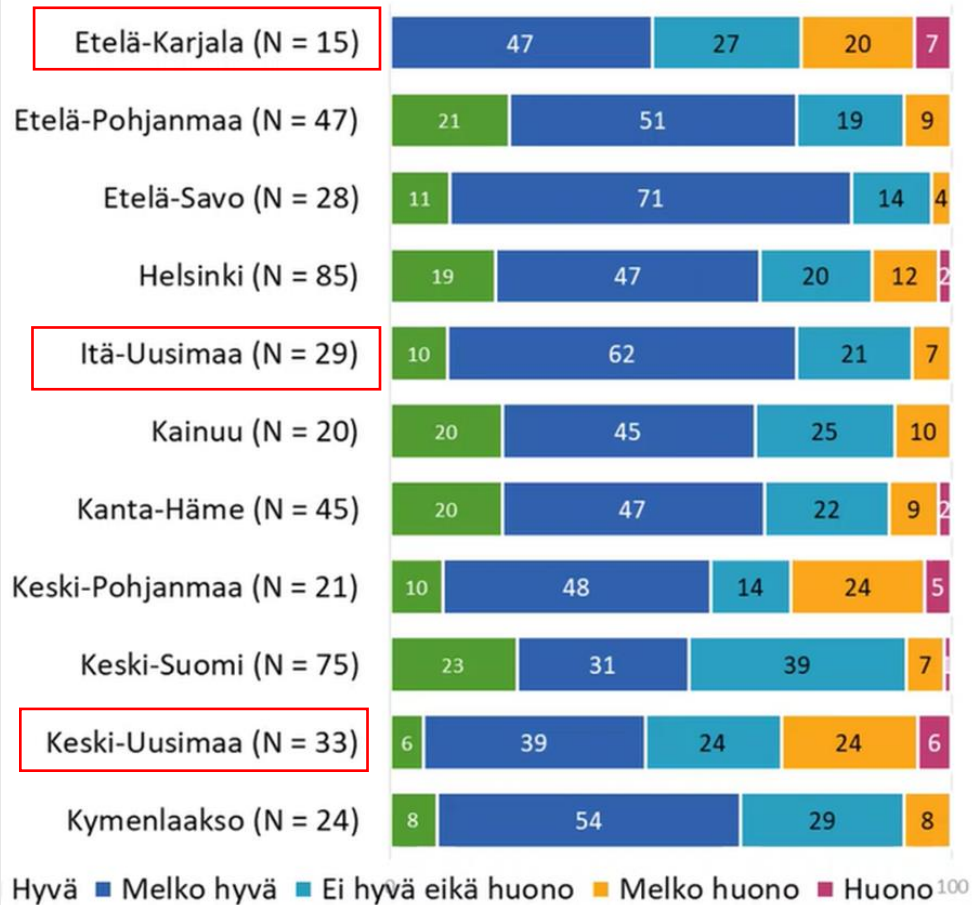

Sijaishuollon laatua ja vaikuttavuutta on parannettava

<https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/lapset-nuoret-ja-perheet/lastensuojelu/lastensuojelu>

* Sis. Itä-, Länsi- ja Keski-Uusimaa, Vantaa ja Kerava sekä Helsinki/HUS

Kokemus lastensuojelun yhteistyön toimivuudesta

59 % 14 %

[Kohti yhteistä työtä hyvinvointialueilla. Opiskeluhoitopalvelujen seuranta OPA 2022.](#)

Kuntien yhtenäinen **toimintamalli** tärkeä!

Selkeät toimintatavat ja yhteisesti sovitut pelisäännöt esim. yhteydenpidosta ja tiedon välittämisestä.

Aineenopettajille tarvitaan **tietoa ja koulutusta lisää.**

Kuntien välillä yhteisiä **toimintamalleja** siirtymävaiheisiin, oppilaan lähettämiseen uuteen kouluun ja uudessa koulussa vastaanottamiseen.

Asiakirjojen lähettämiseen ja tiedottamiseen **selkeät yhteiset mallit**, miten toimitaan ja kenelle asiakirjat lähetetään.

Selkeiden, yhtenäisten, hyvien **toimintamallien** saaminen kuntiin.

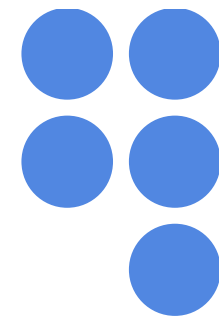
Toivon, että jatkossa korostettaisiin sitä, että etenkin näiden lasten kohdalla **tuen suunnittelu ja kirjaaminen pedagogisiin asiakirjoihin** on ensiarvoisen tärkeää.

Joskus tuntuu, että ainoaksi tueksi nähdään se, että oppilas opiskelee yksikön yhteydessä olevassa koulussa ja hänellä on lyhennetty koulupäivä.

Tällöin yksilöllisyys katoaa pedagogisista asiakirjoista, vaikka sitä kohtaamisen tasolla olisikin.

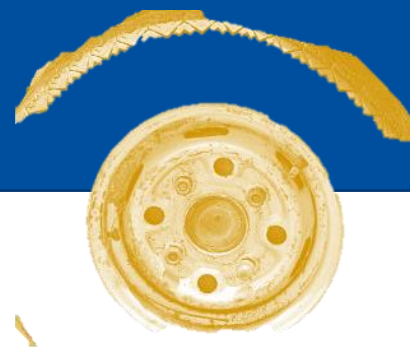
Huostaanotetun lapsen koulupolun tukeminen

1. Miten vahvistamme sijoitettujen lasten **osallisuutta, koulunkäyntiä ja sivistyksellisiä oikeuksia** niin, että ne toteutuisivat yhdenvertaisesti alueesta tai kunnasta riippumatta?
2. Miten vahvistamme **ammattilaisten osaamista, tiedonsiirtoa ja monialaista yhteistyötä** sijoitettujen lasten erityiskysymyksissä?
3. Miten levitämme ja juurrutamme **vaikuttavia käytäntöjä ja toimintamalleja** hyvinvointialueille, kuntiin ja kouluihin?

Kysely
VIPU-yhdys-
henkilöille

Alaseminaari
valta-
kunnallisilla
lastensuojelu-
päivillä

Tietopaketti
huostaan-
otetun
lapsen
koulupolulle

EU:n politiikkasuositus kouluille (Euroopan komissio, 2021)

LAPSILLA ON OIKEUS

fyysiseen hyvinvointiin ja mielenterveyteen
laadukkaaseen koulutukseen, suojeluun ja osallisuuteen
kokonaisvaltaiseen kasvuun ja kehitykseen

SE HAASTAA KOULUJA

systemiseen, yhteisötasoiseen hyvinvointityöhön
inklusiivisuuden ja yhdenvertaisuuden vahvistamiseen
kulttuurisensitiivisiin käytäntöihin
osallistavaan bottom up -kehittämiseen
voimavarakeskeisyyteen
moniammatillisuuteen ja tieteidenvälisyyteen
aikuisten, mukaanlukien opettajien, mielenterveyden ja hyvinvoinnin huomioimiseen

Systemeemisen ajattelun näkökulmia:

Ei-systeeminen

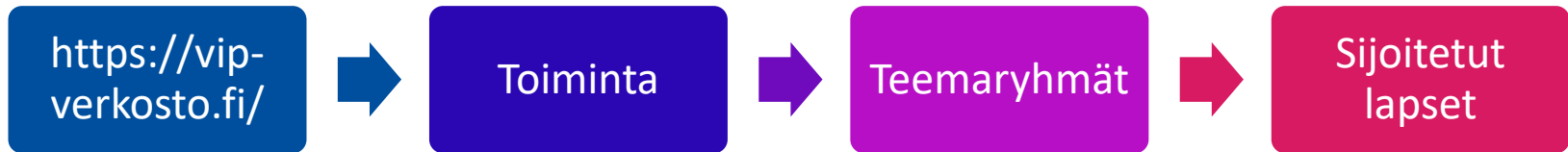
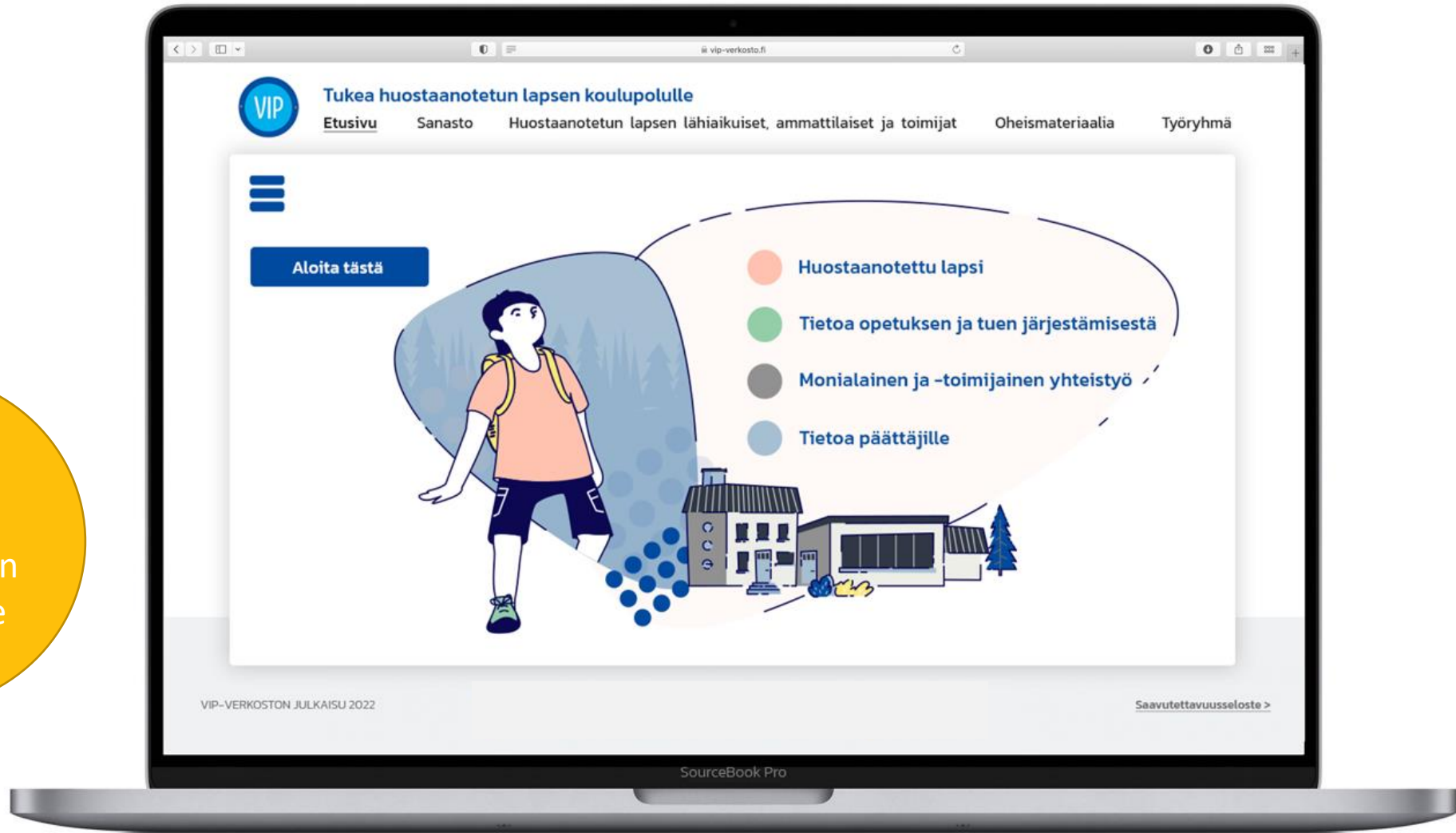
- Ongelma on **yksilössä** – lapsessa tai vanhemmassa korjataan lapsi/vanhempi kuntoon
- Keskeistä on **asiantuntijan** ongelmanmäärittäminen/diagnoosi
- Keskeistä on **määritellä syy ja seuraus**
- Keskeistä on ratkaista ongelmatilanteet **nopein konkreettisin toimin**
- Keskeistä on että **asiantuntija keksii ratkaisun**

Systemeeminen ajattelu

- • Ongelma on lapsen, vanhempien ja/tai laajemman ympäristön välisissä **suhteissa** – korjataan suhteita
- • Keskeistä on se, miten **lapsi ja läheiset** ymmärtävät tilanteen
- • Keskeistä on **pohtia useita erilaisia selityksiä** ja tulkintavaihtoehtoja ja testata niitä
- • Keskeistä on **pysähtyä yhdessä pohtimaan**, mitä on ongelmatilanteiden takana ja kokeilla sitten eri keinoja, jotka voisivat auttaa
- • Keskeistä on, että asiantuntija kuuntelee lasten ja läheisten ajatuksia ja **ratkaisuja etsitään yhdessä**

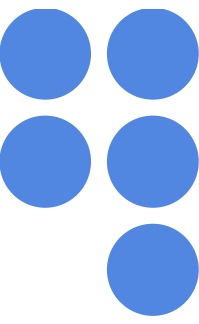

Tukea huostaanotetun lapsen koulupolulle

Tärpit

Yhdyspinnoilla pohdittavaksi:

- Miten varmistetaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain 16 §:n mukainen ohjaus opiskeluhuoltopalveluihin, kun opettaja on havainnut palvelujen tarpeen huostaanotetulla lapsella?
- Miten huostaanotetun lapsen kanssa työskentelevien ammattilaisten osaamista kehitetään yhteisesti?
- Millaista monialaista osaamista/vahvuuksia/toimintamalleja/interventioita ja hyviä käytänteitä hyvinvointialueella ja kunnissa on huostaanotettujen lasten tukemiseen?
- Miten osaamista hyödynnetään yhdenvertaisesti kunnissa?
- Millä toimenpiteillä yhteistyön painopistettä saataisiin ennaltaehkäisevään työhön korjaavan sijaan?

Jyväskylä
Pori
Kaarina
Paimio...

Lastensuojelun monialainen kehittäminen

[MONNI-hanke Innokylässä](#)

[Pohjoinen lastensuojelu 2020-2022 -hanke Innokylässä](#)

[Tulevaisuuden lastensuojelu -hanke Innokylässä](#)

[TOP-hanke Innokylässä](#)

[LUMO-hanke Innokylässä](#)

<https://vip-verkosto.fi/vip-tietoiskut/>

Toivottavasti tietopaketti auttaa:

Näin sijaishuollossa asuvan lapsen sivistyksellisiä oikeuksia vahvistetaan koulun ja lastensuojelun yhteistyöllä

Opetushenkilöstöä

- Vahvistamaan koulujen traumatietoisuutta ja
- tuen järjestämistä sekä toteuttamista

Ammattilaisia ja toimijoita

- Vahvistamaan suunnitelmallista yhteistyötä sovitussa rakenteissa
- Kehittämään osaamista yhdessä

Päätäjii

- resursoimaan lapsen oikeuksia kunnioittavaan ennaltaehkäisevään työhön
- hyödyntämään päätöksenteossa lapsivaikutusten arviointia- ja budjetointia

AITO KOHTAAMINEN- BINGO

Katsoo silmiin.	Aloittaa ystävällisesti.	Puhuu suoraan ja arvostaen.	Kertoo, jos on epävarma jostain ja lupaa selvittää.
Keskustelee, ei kuulustele.	Kuuntele minua.	Kysyy, olenko tullut kuulluksi.	Kertoo jotain myös itsestään.
Tukee minua oman mielipiteen ilmaisussa.	Keskustelee kanssani eikä kerää vain tarvitsemiaan tietoja.	On aidosti kiinnostunut minusta ja kuulumisistani.	Ei painosta.
Varmistaa, että tiedän mitä tapahtuu seuraavaksi yhdessä.	Antaa välillä olla ihan hiljaakin ja miettiä.	Kummatkin ymmärtää ainakin jotain samalla tavalla.	Muistaa mistä on puhuttu viimeksi.
Pitää kiinni sovituista asioista.	Antaa aikaa osoittautua luottamuksen arvoiseksi.	Ei kiirehdi.	Jakaa valtaa ja vastuuta asioista myös minulle.

Auta mua!

Kuulumaan ryhmään

Tulemaan toimeen toisten kanssa

Oppimaan

Tuntemaan oloni turvalliseksi

Luottamaan aikuisiin

Suunnittelemaan tulevaisuutta

Näkemään toivoa

Kiitos!

*Sijoitetut lapset -
teemaryhmä*

Sijoitetut lapset – teemaryhmä

[Teemaryhmän
esittely tämän
linkin takana!](#)

Sini Enqvist, LAPE- ohjelmakoordinaattori,
Pia Eriksson, erikoistutkija
Susanna Hoikkala, neuvotteleva virkamies
Elina Kekkonen, erityisasiantuntija
Merja Koivisto, ohjaava opettaja (PJ)
Pirjo Koivula, opetusneuvos
Merja Mannerkoski, erityisasiantuntija
Tiina Korpela-Liimatainen, johtava rehtori
Aila Puustinen-Korhonen, erityisasiantuntija
Mia Tapiola, tulosaluejohtaja/vastuuyllilääkäri
Christine Väливаara, kehittämisspällikkö,

Opetushallitus
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
sosiaali- ja terveysministeriö
Lastensuojelun Keskusliitto
Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri
Opetushallitus
Opetushallitus / opetus- ja kulttuuriministeriö
Valtion koulukodit
Kuntaliitto / Hyvil Oy
Kymenlaakson hyvinvointialue
Pesäpuu Ry